

СИЛАБУС КУРСУ
ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ
перший рік навчання

Ступінь вищої освіти – **бакалавр**

Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Німецька та англійська мови)**

Викладач курсу **Солощенко Вікторія Миколаївна**, канд. пед. наук, доцент,
завідувач кафедри теорії та практики романо-германських мов

Контактна інформація soloschenko_viktoria@ukr.net; тел. +380955719740

Консультація: кожний четвер місяця, 12.20, ауд. 264

Обсяг курсу – **6 кредити**

Загальна кількість годин – **180**

	1 семестр	2 семестр
Практичні (семінарські) заняття	40 год.	40 год.
Самостійна робота	48 год.	48 год.
Консультації	2 год.	2 год.

Анотація до курсу

Мета вивчення навчальної дисципліни «Практична фонетика німецької мови» полягає у реалізації провідних цілей навчання іноземної (німецької) мови, що полягає у формуванні фонетичних (мовних) навичок продуктивної мови тієї чи іншої особи, а також її рецептивних фонетичних навичок із урахуванням тенденцій розвитку фонетики та фонології сучасної німецької мови. Загальна мета навчання практичної фонетики німецької мови є комплексною та передбачає вивчення та усвідомлення студентами теоретичних основ фонетики німецької мови, необхідних як для формування мовних вмінь та навичок в цілому, так і для розширення лінгвістичного кругозору студентів; вироблення та автоматизація основних навичок німецької вимови та реалізація їх у стилістично різноманітних мовних ситуаціях; розширення знань студентів про особливості вимови в Німеччині та у німецькомовних країнах; виховання культури спілкування студентів та максимальне оволодіння елементами професійної підготовки.

Так, набуття базових знань, формування навичок і розвиток умінь – компетентностей у галузі освіти; підготовка кваліфікованих учителів німецької та англійської мов базової школи, здатних вирішувати типові професійні завдання щодо організації й здійснення навчально-виховного процесу з практичної фонетики німецької мови, та які володіють професійно вагомими якостями особистості вчителя; формування у студентів комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної компетентностей, а також професійно-педагогічної компетентності шляхом ознайомлення з різними методами і прийомами навчання практичної фонетики німецької мови та виконання професійно-орієнтованих завдань.

Структура курсу

Години (прак/ сам/)	Розділ / теми	Результати навчання
10/12	Розділ 1. Вступ. Тема 1.1. Практична фонетика німецької мови (мета та завдання навчальної дисципліни). Тема 1.2. Мовний апарат. Активні і пасивні органи вимови. Утворення та сприйняття голосних і приголосних звуків. Тема 1.3. Звук і буква. Німецький алфавіт. Звук мови, фонема. Транскрипція. Тема 1.4. Традиційна орфографія і правила читання. Слова з графічно позначеною і непозначеною довготою і стислістю голосних. Слова з приголосними поліграфами. Тема 1.5. Типи німецьких складів: 1) відкриті, 2) закриті, 3) умовно-закриті.	Знати особливості мовного апарату німецької мови, активні і пасивні органи вимови, розуміти специфіку утворення та сприйняття голосних і приголосних звуків, вивчити на пам'ять німецький алфавіт, знати особливості транскрипції німецької мови, традиційну орфографію і правила читання, вміти розрізняти слова з графічно позначеною і непозначеною довготою і стислістю голосних, слова з приголосними поліграфами та типи німецьких складів (відкриті, закриті, умовно-закриті) тощо.
10/12	Розділ 2. Німецькі голосні та їх фонетична реалізація в мовленні. Тема 2.1. Класифікація німецьких голосних. Тема 2.2. Розходження в системі німецьких і українських голосних фонем. Тема 2.3. Особливості артикуляції німецьких голосних звуків у порівнянні з українськими. Тема 2.4. Тривалість звуків. Тема 2.5. Наявність дифтонгів. Нескладові голосні.	Знати класифікацію німецьких голосних, особливості артикуляції німецьких голосних звуків у порівнянні з українськими, вміти розрізняти розходження в системі німецьких і українських голосних фонем, розуміти поняття тривалості звуків, її специфіку, наявність дифтонгів, нескладові голосні тощо.
10/12	Розділ 3. Німецькі приголосні та їх фонетична реалізація в мовленні. Тема 3.1. Класифікація німецьких приголосних. Тема 3.2. Характеристика та особливості артикуляції	Знати класифікацію німецьких приголосних, наявність у німецькій мові приголосних, відсутніх в українській мові, розумітися на характеристиці та особливості артикуляції приголосних німецької мови в порівнянні з українською, зміні напруженості і

приголосних німецької мови в порівнянні з українською.

Тема 3.3. Наявність в німецькій мові приголосних, відсутніх в українській мові.

Тема 3.4. Зміна напруженості і тривалості вимови німецьких приголосних у залежності від позиції в слові і складі.

Тема 3.5. Відсутність веляризації німецьких приголосних.

10/12 Розділ 4. Словесний наголос у німецькій мові.

Тема 4.1. Поняття наголосу. Просодичні засоби виділення наголошеного складу.

Тема 4.2. Слова з одним і декількома наголосами. Ступені німецького наголосу.

Тема 4.3. Наголос у простому та складному слові.

Тема 4.4. Наголос у словах з префіксами та суфіксами.

Тема 4.5. Наголос в іншомовних словах.

20/22 Розділ 5. Коартикуляція звуків у німецькій мові.

Тема 5.1. Поняття коартикуляції звуків у мовленнєвому потоці.

Тема 5.2. Типи модифікацій звуків у мовленнєвому потоці.

Тема 5.3. Редукція, види і ступені редукції.

Тема 5.4. Асиміляція,

Тема 5.5. Види і напрямки асиміляції.

Тема 5.6. Акомодація.

Тема 5.7. Гемінація.

Тема 5.8. Закон кінця слова.

Тема 5.9. Поєднання звуків у слові й на стиках слів.

Тема 5.10. Фонетичне чергування німецьких голосних, приголосних.

тривалості вимови німецьких приголосних у залежності від позиції в слові і складі, розуміти відсутність веляризації німецьких приголосних.

Знати дефініцію поняття наголос, просодичні засоби виділення наголошеного складу. Вміти виокремлювати слова з одним і декількома наголосами, ступені німецького наголосу. Розумітися на особливості наголосу у простому та складному слові, у словах з префіксами та суфіксами, в іншомовних словах тощо.

Знати поняття коартикуляції звуків у мовленнєвому потоці, типи модифікацій звуків у мовленнєвому потоці. Розуміти особливості редукції, її види і ступені. Знати специфіку асиміляції, її види і напрямки. Бути обізнаними щодо понять акомодації та гемінації. Розуміти закон кінця слова, поєднання звуків у слові й на стиках слів, фонетичне чергування німецьких голосних (приголосних) звуків.

10/12 Розділ 6. Німецька інтонація.

Знати особливості інтонації та її

	Тема 6.1. Поняття інтонації, її компоненти. Розуміти особливості вживання фразового наголосу, паузи, її види. Знати специфіку ритму німецького мовлення, фразові ритмічні групи тощо.
	Тема 6.2. Фразовий наголос.
	Тема 6.3. Пауза.
	Тема 6.4. Мелодія.
	Тема 6.5. Емфатична інтонація.
10/14	Розділ 7. Інтонаційні моделі окремих типів речень. Знати специфіку використання інтонації складносурядного та складнопідрядного речення, особливості інтонації окличних, наказових та питальних речень усіх типів. Знати дефініцію поняття інтерпретації. Розуміти особливості інтерпретації німецькомовного тексту.
	Тема 7.1. Інтонація розповідних фраз.
	Тема 7.2. Інтонація питальних фраз.
	Тема 7.3. Інтонація окличних фраз.
	Тема 7.4. Інтерпретація тесту.
	Тема 7.5. Інтерпретація німецькомовного тексту.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Лисенко Е. І. Вступний курс фонетики німецької мови: навчальний посібник для студентів вищ. та серед. навч. закл. – 4-е видання, доповнене і перероблене / Е. І. Лисенко – Вінниця: Нова книга, 2007. – 120с.
2. Стеріополо О. І. Фонетика і фонологія німецької мови (Phonetik und Phonologie des deutschen). Теоретичний курс / О. І. Стеріополо – Підручник, Київський національний лінгвістичний університет, 2020. – 395с.
3. Шевченко О. О. Навчально-методичний посібник з практичної фонетики німецької мови / О. О. Шевченко – Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – 124с.
4. Шевченко О. О. Теоретична фонетика сучасної німецької мови. Навчально-методичний посібник / О. О. Шевченко – Суми : Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – 139с.

Додаткові:

1. Лисенко Е. І. Deutsch. Німецька мова. Підручник для студентів неспеціальних вишів та факультетів / за ред. Е. І. Лисенко. – Вінниця : Нова Книга, 2011. – 304 с.
2. Білоус О. Національні варіанти німецької мови у лінгвогеографічному, соціолінгвістичному, лінгвістичному та лінгвокультурному аспектах / О. Білоус, І. Пянковська, Центр навчальної літератури, 2019. – 314 с.

Інформаційні ресурси:

Інформаційні ресурси:

German Language Lab: оригінальні німецькі джерела з автентичними аудіотекстами, фонетичні вправи, збірка аудіофайлів у різних форматах до окремих лексичних тем, уроки з вимови для тих, хто вивчає німецьку;	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : http://german.about.com/library/blgerlab.htm
Правила вимови та інтонації з фонетичними вправами;	[Die elektronische Ressource].

	Das Regime des Zugriffes : http://cornelia.siteware.ch/phonetik/#intonation
Автентичні вірші німецькою мовою;	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : https://www.lyrikline.org/de/gedichte?nav=1&lang%5B%5D=de
Аудіокурси німецькою мови;	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : http://www.movi.com.ua/audiokursi-nemeckoyi-movi
Аудіокниги німецькою мовою;	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : http://www.movi.com.ua/audioknigi-na-nimeckiy-movi
Фонетичний он-лайн конвертер з німецької мови	[Die elektronische Ressource]. Das Regime des Zugriffes : http://familientagebuch.de/rainer/2007/38.html#4

Політика курсу

➤ Політика щодо відвідування: Відвідування лекційний та аудиторних (практичних) занять є обов'язковим. Пропуски занять без поважної причини знижують рейтинг студента і не дають право студентові добирати втрачені таким чином бали при перескладанні матеріалу. Не допускається запізнення студента на заняття без поважної причини.

➤ Політика щодо дедлайнів та перескладання: Студент зобов'язаний вчасно, добросовісно і у повному обсязі виконувати самостійну роботу, необхідну для підготовки до практичних занять і контрольної роботи. Якщо заняття пропущені з поважної причини (що підтверджується документально), то студент має право на повне зарахування балів пропущених занять за умови виконання передбачених на цих заняттях завдань у повному обсязі. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 40%). Студент повинен перескласти підсумкову контрольну роботу у випадку отримання оцінки «незадовільно».

➤ Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та заліку заборонено. Забороняється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями, усними підказками, джерелами інформації під час опитування та виконання контрольних завдань. У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів.

Оцінювання
Розподіл балів
(для заліку)

		Разом	Контрольна робота	Разом	Сума 100
Поточний контроль (аудиторна робота)					
Розділ 1	Теми (1– 5)	40	Розділ (1 – 4)	10	
Розділ 2	Теми (1 – 5)		Розділ (5 – 7)	10	
Розділ 3	Теми (1 – 5)				
Розділ 4	Теми (1 – 5)				
Розділ 5	Теми (1 – 10)				
Розділ 6	Теми (1 – 5)				
Розділ 7	Теми (1 – 5)				
Контроль самостійної роботи (позааудиторна робота)					
Розділ 1	Теми (1– 5)	40			
Розділ 2	Теми (1 – 5)				
Розділ 3	Теми (1 – 5)				
Розділ 4	Теми (1 – 5)				
Розділ 5	Теми (1 – 10)				
Розділ 6	Теми (1 – 5)				
Розділ 7	Теми (1 – 5)				

Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Система оцінювання навчальної дисципліни «Практична фонетика німецької мови» відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів. Поточний контроль, контроль самостійної роботи та оцінювання тематичних контрольних робіт у межах розділів (1-7) складається з таких компонентів:

- 40 балів - оцінювання навчальних досягнень на практичних заняттях;
- 10 балів - виконання завдань тематичної контрольної роботи (розділ 1-4);
- 10 балів - виконання завдань тематичної контрольної роботи (розділ 5-7);
- 40 балів - контроль самостійної роботи.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
на практичних заняттях**

Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру. Максимальна кількість 40 балів за аудиторну роботу, що розраховується як сума оцінок за усне та

письмове мовлення. Кількість балів за усне мовлення (20 балів) розраховується як середнє арифметичне оцінок, отриманих студентами на заняттях за монологічне та діалогічне мовлення. Кількість балів за письмове мовлення (20 балів) розраховується як середнє арифметичне оцінок, отриманих студентами на заняттях за виконання різних видів письмових робіт за темами розділу.

Критерії оцінювання завдань тематичних контрольних робіт

За результатами вивчення навчального матеріалу (розділ (1-4); розділ (5-7)) передбачено написання поточних тематичних контрольних робіт. Письмове оцінювання знань студентів відбувається з трьох видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, письмо) шляхом написання тестових завдань різних типів (максимум 10 балів за розділ (1-4) та максимум 10 балів за розділ (5-7)).

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Самостійна робота передбачає виконання самостійних практичних завдань за темами розділів. Види самостійної роботи: підготовка до практичних занять, підготовка до контрольних робіт, робота зі словниками, аудіо- та відеоматеріалами.

Критерії оцінювання самостійних завдань (оцінюється за 5-бальною шкалою).

5 балів: Завдання повністю виконані без будь яких помилок. Практично відсутні помилки лексичного і граматичного характеру.

4 бали: Завдання повністю виконані але з незначними помилками.

3 бали: Завдання виконані не повністю і з помилками.

2 балів: Завдання виконані не повністю і зі значними помилками.

1 бал: Завдання виконані із суттєвими помилками.

0 балів: Завдання не виконані.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни